

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 397/2017-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. júna 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Zuzanou Józovou Boreckou, Sládkovičova 7, Nitra, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súkromie podľa čl. 22 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 50/2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. januára 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného JUDr. Zuzanou Józovou Boreckou, Sládkovičova 7, Nitra, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súkromie podľa čl. 22 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 50/2016.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d) a ods. 2 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, pričom vec jeho trestného obvinenia sa nachádza v štádiu súdneho konania.

3. Sťažovateľ v sťažnosti argumentuje, že v priebehu hlavného pojednávania pred okresným súdom opakovane namietal nezákonnosť jedného zo získaných dôkazov a predmetnú námietku adresoval okresnému súdu aj v písomnej podobe. V konkrétnosti má sťažovateľ na mysli dôkazný materiál získaný odpočúvaním a záznamom telekomunikačnej prevádzky podľa § 115 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) a v sťažnosti formuluje proti realizácii predmetného odpočúvania niekoľko čiastkových námietok.

4. Sťažovateľ v sťažnosti prezentuje tieto výhrady:

„ - príkaz na predĺženie odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky sa nenachádzal vo vyšetrovacom spise, ani v jeho utajovaných prílohách,

- prečo, keď existoval príkaz na odpočúvanie a záznam na dobu od 11. 9. 2015 do 11. 11. 2015, okresný prokurátor požiadal a sudca pre prípravné konanie vydal opätovný príkaz na odpočúvanie a záznam z telekomunikačnej prevádzky pod č. OS NR-V-362-1/2015-4Ntt/163/2015 na odpočúvanie tej istej účastníckej stanice obžalovaného od 22. 9. 2015, teda v časti duplicitne a v celku bez zákonného základu,

- vo svojom návrhu č. I PO-V-172-1-/2015-NR-3 zo dňa 21. 9. 2015 na vydanie opätovného príkazu na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky okresný prokurátor uvádza, že bol vydaný príkaz dňa 1. 4. 2015 pod sp. zn. OS NR-V-183-1/2015-4Ntt/59/2015 na obdobie do 10. 9. 2015, ale už neuvádza, že by bol vydaný príkaz na predĺženie odpočúvania od 11. 9. 2015,

- prečo o odtajnenie požiadal vyšetrovateľ KR PZ Nitra, keď podľa môjho názoru oprávnenou osobou bol v tomto prípade v zmysle ustanovenia § 7 ods. 1 zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností vyšetrovateľ OR PZ Nitra. “

5. Sťažovateľ uvádza, že považuje materiál získaný odpočúvaním jeho telefónnej účastníckej stanice za nezákonný a z tohto dôvodu žiadal okresný súd prejednávajúci jeho trestnú vec, aby sa vo vykonávaní predmetného dôkazu čítaním získaných záznamov ďalej nepokračovalo. Podľa vyjadrenia sťažovateľa neboli jeho námietky konajúcim súdom akceptované.

6. V označenom postupe, keď sa na vykonávaní označeného dôkazu počas hlavného pojednávania zúčastnila aj verejnosť, vidí sťažovateľ porušenie jeho základného práva zaručeného čl. 22 ods. 1 a 2 ústavy a jeho práva zaručeného čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru.

7. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ v závere sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd rozhodol o jeho sťažnosti nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základného práva podľa čl. 22 ods. 1 a 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru a priznal mu tiež primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Z obsahu citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb namietajúcich porušenie svojich základných práv a slobôd len vtedy, ak o ich ochrane nerozhoduje iný súd. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že ochrany označeného základného práva alebo slobody, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným orgánom verejnej moci, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa porušením základného práva alebo slobody len za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99).

12. Ústavný súd konštatuje, že trestná vec sťažovateľa sa nachádza v štádiu prebiehajúceho prvostupňového konania, v rámci ktorého okresný súd ešte o meritornej otázke trestného obvinenia nerozhodol.

13. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštantne prihliada na to, že nie je iba jeho povinnosťou, ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti, zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd, vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú aj všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (napr. III. ÚS 79/02). Danú skutočnosť zohľadňuje napokon aj znenie čl. 127 ods. 1 ústavy limitujúce právomoc ústavného súdu vo vzťahu k všeobecným súdom princípom subsidiarity, podľa ktorého rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd iba v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že trestné konanie je od svojho začiatku až po jeho koniec proces, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ak tieto pochybenia neboli odstránené v priebehu samotného trestného konania. Pokiaľ by ústavný súd na túto skutočnosť neprihliadal, poprel by účel a zmysel opravných prostriedkov v trestnom konaní, ktorým je okrem iného náprava procesných pochybení vo veci konajúcich orgánov verejnej moci (orgánov činných v trestnom konaní a súdov).

15. Ústavný súd už v minulosti v rámci svojej rozhodovacej činnosti judikoval, že u osôb, ktorých telefonické hovory boli odpočúvané na základe súdneho príkazu, neprichádza do úvahy ochrana zo strany trestného súdu v tých prípadoch, ktoré sa pred trestný súd vôbec nedostanú a tiež v prípadoch takých dotknutých osôb, ktoré nie sú stranami v trestnom konaní. Pokiaľ však dospeje trestná vec, v ktorej bolo nariadené odpočúvanie telefonických hovorov, do štádia súdneho konania a dotknutá osoba je zároveň stranou v trestnom konaní, či už v pozícii obžalovaného alebo poškodeného, stáva sa odpočúvaný telefonický hovor dôkazným prostriedkom a dotknutá osoba, ktorej hovor bol odpočúvaný, môže v trestnom konaní pred súdom namietať nezákonnosť odpočúvania

a z toho vyplývajúcu nepoužiteľnosť odpočúvaného hovoru ako dôkazu (pozri I. ÚS 274/05).

16. Ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní sťažnosti k záveru, že platná právna úprava trestného konania v súčasnosti umožňuje sťažovateľovi ako obžalovanému v rámci uplatnenia práva na obhajobu domáhať sa právne účinným spôsobom ochrany základných práv a slobôd garantovaných ústavou, ako aj práv zaručených dohovorom v ďalšom priebehu konania, a to na hlavnom pojednávaní, prípadne prostredníctvom riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov. Sťažovateľ môže uplatniť v rámci práva na obhajobu argumentáciu týkajúcu sa zákonnosti postupu orgánov činných v trestnom konaní v rámci prípravného konania na hlavnom pojednávaní pred prvostupňovým súdom, prípadne využitím opravných prostriedkov (odvolania a dovolania) v trestnom konaní.

17. Právna úprava trestného konania vychádza zo zásady bezprostrednosti, ktorou sa riadi dokazovanie na hlavnom pojednávaní a podľa ktorej má súd rozhodovať len na základe dôkazov, ktoré boli vykonané v konaní pred súdom (§ 2 ods. 19 Trestného poriadku). Právna úprava dokazovania na hlavnom pojednávaní (§ 258 a nasledujúce Trestného poriadku) sa riadi zásadami kontradiktórnosti a rovnosti zbraní a umožňuje obhajobe aktívne sa podieľať na vykonávaní jednotlivých dôkazov, navrhovať dôkazy, ako aj namietat' nezákonnosť alebo spochybňovať vierohodnosť dôkazov proti obžalovanému. Obhajobe sa musí umožniť vyjadriť sa ku každému z vykonaných dôkazov a prípadne navrhnúť doplnenie dokazovania (§ 272 ods. 2 Trestného poriadku).

18. Vzhľadom na štádium konania v sťažovateľovej trestnej veci, s prihliadnutím na právnu úpravu dokazovania na hlavnom pojednávaní a na systém opravných prostriedkov v rámci úpravy trestného konania pred súdom bude môcť sťažovateľ argumentáciu obhajoby k zákonnosti dôkazov proti obžalovanému namietat' v ďalšom priebehu konania. Navyše, v právomoci súdu oprávneného konať o prípadnom odvolaní obžalovaného a taktiež v právomoci súdu konajúceho o prípadnom dovolaní je zrušiť napádané rozhodnutie súdu nižšej inštancie. A to pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia,

ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby [§ 321 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku], resp. zrušiť napádané rozhodnutie súdu nižšej inštancie, ak je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom [§ 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku]. V tomto smere v kontexte dôvodov sťažnosti adresovanej ústavnému súdu odkazuje ústavný súd na rozhodovacu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (pozri napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tdo 35/2010 a sp. zn. 5 Tdo 47/2010).

19. Vzhľadom na tieto skutočnosti dospel ústavný súd k názoru, že sťažovateľ má v systéme všeobecného súdnictva k dispozícii účinné prostriedky na dosiahnutie ochrany svojich práv v prípade uznania jeho argumentácie súdmi oprávnenými konať v jeho trestnej veci. Za týchto okolností nie je daný dôvod, aby ústavný súd vstupoval v danej fáze prebiehajúceho trestného konania vo veci sťažovateľa do právomoci všeobecných súdov.

20. Nevyužitie uvedených možností ochrany označených práv sťažovateľa nemožno nahradzovať sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy).

21. Z uvedených dôvodov ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. júna 2017